

SELSKAPSRETTSNYTT

NR. 1/2016

SelskapsrettsNytt formidler nyheter med selskapsrettslig relevans, samlet inn av forskergruppen [Selskaper, markeder, samfunn og miljø](#) ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Oslo. **SelskapsrettsNytt** gis ut kvartalsvis som en ren informasjonstjeneste, uten noen krav på fullstendighet, og distribueres kun elektronisk. Våre kilder er offentlige databaser slik som lovdata.no, regjeringen.no, [EU-domstolen](#) og [EFTA-domstolen](#). I tillegg benytter vi det private initiativet [europalov.no](#) og vi har gleden av å legge inn en rekke linker til europalovs gode oversiktssider i vårt nyhetsbrev. Enkelte av linkene er knyttet til databaser som krever innlogging.

Foreliggende utgave, SelskapsrettsNytt 1/2016 presenterer nyheter fra og med januar til og med juli 2016. Enkelte nyere saker er tatt med. Tidligere utgaver er tilgjengelig på [våre nettsider](#).

INNHold

Nytt i lovgivningen m.m.	2
Norge.....	2
EU/EØS.....	4
Ny rettspraksis, forvaltningspraksis m.m.....	5
Norge.....	5
EU/EØS.....	12
Nye selskapsrettslige publikasjoner	15
Fra forskergruppen om selskaper.....	15
Et utvalg andre selskapsrettspublikasjoner.....	15
Selskapsrettsarrangementer	21
Forskergruppens arrangement.....	21
Nytt om våre forskningsprosjekter	21
Sustainable Market Actors for Responsible Trade (SMART).....	21
Nytt om navn.....	22
Ledige stillinger	22
Forskergruppen Selskaper, markeder, samfunn og miljø.....	23

NYTT I LOVGIVNINGEN M.M.

NORGE

NYE LOVER, FORSKRIFTER, LOV- OG FORSKRIFTSENDRINGER

LOVER

[Lov om endringer i skatteloven, LOV-2016-06-17-40](#)

[Lov om EØS-finanstilsyn, LOV-2016-06-17-30](#)

FORSKRIFTER

[Internasjonale regnskapsstandarder: endringsbestemmelser om IFRS 5 og 7 og IAS 19 og 34](#)
Norsk forskrift kunngjort 1.4.2016

[Internasjonale regnskapsstandarder: endringsbestemmelser om IAS 1](#)
Norsk forskrift kunngjort 1.4.2016

[Internasjonale regnskapsstandarder: endringer til IAS 27](#)
Norsk forskrift kunngjort 1.4.2016

[Internasjonale regnskapsstandarder: endringsbestemmelser om IAS 16 og 38](#)
Norsk forskrift kunngjort 4.3.2016

RUNDSKRIV FRA FINANSTILSYNET

[Informasjon og rådgivning ved salg av livsforsikring med investeringsvalg](#)
13. juli 2016

[Verdijustering av finansielle instrumenter målt til virkelig verdi](#)
5. juli 2016

[Finanstilsynets praksis for vurdering av risiko og kapitalbehov](#)
27. juni 2016

[Rettslige rammer for virksomheten til registrerte aif-forvaltere](#)
30. mai 2016

[Retningslinjer for å fakturere kredittkort](#)
25. mai 2016

[Krav til diskonteringsrente for beregning av realisert lgd](#)
19. mai 2016

[Godkjenning av vedtektsendringer](#)
13. mai 2016

[Prinsippet om fritt meglervalg - kobling mellom bank- og eiendomsmeglingstjenester](#)

2. mai 2016

[Veiledning til etterlevelse av hvitvaskingsregelverket i eiendomsmeglingsvirksomhet](#)

12. april 2016

[Tekniske standarder for gjennomføring av solvens ii](#)

7. april 2016

[Rapportering for forsikringsforetak fra og med 1. Kvartal 2016](#)

22. mars 2016

[Mangler i pliktige forsikringer for forsikringsformidlere](#)

27. januar 2016

[Regulering i samsvar med § 5 i forskrift om minstekrav til egenkapitalen for norske forsikringsselskaper](#)

19. januar 2016

NYE FORSLAG, HØRINGER, PROPOSISJONER OSV.

[Prop. 84 S \(2015-2016\)](#) - Deltakelse i utbytteaksjeprogram og kapitalforhøyelse i Statoil ASA

[NOU 2016:2](#) Endringer i verdipapirhandelloven- flagging og periodisk rapportering-
Gjennomføring av endringer i rapporteringsdirektivet – fristen var 2.6.16

Høring - [Regnskapslovutvalgets utredning om regnskapslovens bestemmelser om årsberetning mv.](#) – fristen var 17.8.2016

[NOU 2016:2](#) Endringer i verdipapirhandelloven- flagging og periodisk rapportering-
Gjennomføring av endringer i rapporteringsdirektivet – fristen var 02.06.16

Høring - [forslag til endringer i bokføringsforskriften mv](#) - fristen var 11.5.2016

Høring – [gjennomføring av EUs finanstilsynssystem og shortsalgforordningen, emir, aifm-direktivet og endringer i forordningen om kredittvurderingsbyråer](#) - fristen var 10.5.2016

[Forslag til forenklinger i aksjeloven og allmennaksjeloven. Endringer i aksjeloven §§ 8-7 og 8-10 og allmennaksjeloven §§ 8-7 og 8-10](#) –fristen var 5.4.16

[Forskrifter til finansforetaksloven](#) – 1.4.16

[Økt åpenhet om informasjon om eiere i aksjeselskaper](#) – 22.3.16

[Forslag til endringer i verdipapirfondloven og lov om forvaltning av alternative investeringsfond mv.](#) – 21.3.16

NORSK UTVALG FOR EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE - NUES

[Undersøkelse av bruk av NUES' anbefaling](#)

BØRSSIRKULÆRER

[Oslo Børs veiledning om rapportering av samfunnsansvar \(September 2016\)](#)

ANDRE NYHETSSAKER FRA NORGE

[Oppnevning av ekspertutvalg for å evaluere aksjeloven.](#)

EU/EØS

RETTSAKTER

[Likeverdighet av visse tredjelands offentlige tilsynssystemer for revisorer samt revisorers overgangsperioder i EU: endringsbestemmelser](#)

Kommisjonsbeslutning publisert i EU-tidende 27.7.2016

[Revisjonsdirektivet: endringsbestemmelser om USA](#)

Kommisjonsbeslutning publisert i EU-tidende 15.7.2016

[Adgang til bilaterale avtaler med revisortilsyn i Brasil, Dubai, Guernsey, Indonesia, Isle of Man, Jersey, Malaysia, Sør-Afrika, Sør-Korea, Taiwan og Thailand](#)

Kommisjonsbeslutning publisert i EU-tidende 23.6.2016

FORSLAG TIL RETTSAKTER

[Regnskapsdirektivet: gjennomføringsbestemmelser om ekvivalens av rapporteringskravene til Canada for betalinger til myndighetene](#)

Utkast til kommisjonsbeslutning lagt ut på høring 30.6.2016

[Internasjonale regnskapsstandarder: endringsbestemmelser om IFRS 10 og 12 og IAS 28](#)

Utkast til kommisjonsforordning godkjent av komite og sendt til klarering i Europaparlamentet og Rådet 20.4.2016

[Internasjonale regnskapsstandarder: International Financial Reporting Standard 15 \(IFRS 15\)](#)

Utkast til kommisjonsforordning godkjent av komite og sendt til klarering i Europaparlamentet og Rådet 13.4.2016

EØS-KOMITÉVEDTAK

[Sammenkobling av bedriftsregistre over landegrensene: gjennomføringsbestemmelser](#)

EØS-komitebeslutning 8.7.2016 om innlemmelse i EØS-avtalen

[Regnskapsdirektivet: endringsbestemmelser om store selskapers informasjonsplikt om sosiale og miljømessige forhold](#) EØS-komitebeslutning 5.2.2016 om innlemmelse i EØS-avtalen

EU-direktivet fra 2014 om store bedrifters plikt til å offentliggjøre informasjon av ikke-økonomisk karakter er vedtatt innlemmet i EØS-avtalen. Informasjonsplikten gjelder forhold knyttet til miljø, sosiale forhold, personalforhold, menneskerettigheter, anti-korrupsjon, samt strategi og kontrollorganer knyttet til alder, kjønn, og kompetanse. Det mest av regelverket fins allerede i norsk rett, men EØS-komitevedtaket krever behandling i Stortinget og i Islands og Liechtensteins parlamenter før det kan tre i kraft.

EØS-NOTATER

[Internasjonale regnskapsstandarder: endringsbestemmelser om IAS 16 og 41](#)
EØS-notat offentliggjort 31.5.2016

[Generelt selskapsrettsdirektiv](#)
EØS-notat offentliggjort 30.12.2015

ANDRE NYHETSSAKER FRA EU/EØS

[Regnskapsdirektivet: endringsbestemmelser om opplysningsplikt om inntektsskatt](#) Dansk departementsnotat offentliggjort 13.6.2016

[Internasjonale regnskapsstandarder: endringsbestemmelser om IFRS 11](#)
Norsk forskrift kunngjort 4.3.2016

[Internasjonale regnskapsstandarder: endringsbestemmelser for IAS 1 og IAS 19](#)
Erfaringsrapport lagt fram av kommisjonen 6.1.2016

NY RETTSPRAKSIS, FORVALTNINGSPRAKSIS M.M.

NORGE

RETTSPRAKSIS

HØYESTERETT

[Dom 2016-06-28, HR-2016-1440-A](#)

Rettigheter og forpliktelser etter en leiekontrakt som gjaldt deler av en landbrukseiendom, ble overdratt fra leierne til et selskap de hadde stiftet, noe kontrakten ga adgang til. Leierne hadde planlagt å utvikle stedet til en turistdestinasjon, og hadde i kontrakten påtatt seg betydelige økonomiske forpliktelser. Høyesteretts flertall på tre dommere kom til at selskapet ikke oppfylte kravene til egenkapital i aksjeloven § 3-4, og heller ikke kunne ha noen rimelig forventning om å oppnå dette innen overskuelig fremtid, gitt de forpliktelsene det pådro seg ved overtakelsen. Det var uaktsomt av leierne i egenskap av ledelse i selskapet å pådra selskapet forpliktelser det ikke hadde realistiske muligheter til å oppfylle. De ble ansett erstatningsansvarlige overfor utleieren etter aksjeloven § 17-1. Lagmannsretten hadde frifunnet leierne for utleierens erstatningskrav. Da forhandlingene for Høyesterett var begrenset til spørsmålet om erstatningsansvar som følge av underkapitalisering av selskapet, ble lagmannsrettens dom opphevet. Dissens 3-2.

[Dom, 2016-06-29, HR-2016-1439-A](#)

En minoritetsaksjonær i et skipsaksjeselskap fikk ikke medhold i krav om oppløsning av selskapet. Høyesterett kom til at vedvarende betaling av lavt eller intet utbytte og finansiering av utbytte for ett regnskapsår ved emisjon til underkurs med fortrinnsrett til aksjonærene, representerte myndighetsmisbruk som kunne gi rett til å kreve oppløsning etter aksjeloven § 16-19 første ledd. Vilkåret om at det også må foreligge særlig tungtveiende grunner som taler for oppløsning, ble imidlertid ikke ansett oppfylt. Det ble lagt vekt på at minoritetsaksjonærens

aksjeinnehav fremsto som en finansiell posisjon, slik at hans interesser kunne ivaretas på annen måte enn ved oppløsning. Minoritetsaksjonærens subsidiære krav om uttreden etter aksjeloven § 4-24 første ledd ble derimot tatt til følge. Det ble uttalt at løsningssummen da skulle beregnes med utgangspunkt i selskapets underliggende verdi uten rabatt for minoritet, manglende stemmerett og illikviditet. Lagmannsrettens dom, som hadde fastsatt løsningssummen med slik rabatt, ble opphevet.

[Dom 2016-03-16, HR-2016-590-A](#) – straffesak

Daglig leder og aksjonær i et børsnotert selskap var dømt for markedsmanipulasjon ved å ta inn en fiktiv inntektspost i årsregnskapet. Dette medførte en forbigående kursoppgang for selskapets aksjer, inklusive hans egen aksjepost. Høyesterett kom til at det ikke var grunnlag for å inndra verdistigningen i medhold av strl. 1902 § 34, jf. nå strl. 2005 § 67 første ledd første punktum. Det ble vist til at det dreide seg om en forbigående kursoppgang uten realøkonomisk grunnlag. Når det heller ikke var tatt skritt for å realisere verdistigningen, forelå ingen reell berikelse som kunne inndras i form av oppnådd utbytte.

[Dom 2016-03-15, HR-2016-586-A](#)

Et rederikonsern solgte i 2007 aksjer i et selskap som var registrert i Singapore, med en betydelig gevinst. Høyesterett kom til at gevinsten var skattepliktig. Fritaksregelen i skatteloven § 2-38 første ledd fikk ikke anvendelse, idet Singapore ble ansett som et lavskatteland, jf. skatteloven § 2-38 tredje ledd bokstav a. Det var ikke rettskildemessig grunnlag for å holde selskapets finansinntekter utenfor ved vurderingen, selv om disse ikke utgjorde selskapets hovedinntekt. Siden finansinntekter ble skattlagt med inntil 18 % i Singapore og 28 % i Norge, gikk Singapore inn under definisjonen av lavskatteland i skatteloven § 10-63. Rederiinntektene var skattefrie i begge land, og inngikk derfor ikke i sammenligningen. Høyesterett uttalte at konsekvensene av å holde de skattefrie rederiinntektene utenfor sammenligningen neppe er tilsiktet, men at det er en lovgiveroppgave eventuelt å endre definisjonen av lavskatteland.

LAGMANNSRETTENE

Borgarting lagmannsrett

[Dom 2016-07-06, LB2015-187499](#)

Selskapets styreleder, daglige leder og hovedaksjonær hadde gjennom flere år foretatt en rekke uttak ved at han hadde belastet selskapet private utgifter. Skattemyndighetene hadde klassifisert mellomværendet som hadde oppstått, som utbytte i stedet for lån. Saken gjaldt gyldigheten av endringsvedtaket for 2008 og 2009, hvor det også var ilagt skjerpet tilleggs-skatt. Lagmannsretten fant det klart at ingen av uttakene kunne klassifiseres som lån. Lagmannsretten la stor vekt på at det ikke fantes en skriftlig låneavtale eller annen skriftlig dokumentasjon for at skattyteren på noe tidspunkt hadde hatt en form for kassekredittavtale som ga rettslig grunnlag for uttak fra selskapet. Dessuten var selskapsrettslige regler ikke fulgt, og dette ga manglende notoritet om en påstått låneavtale. Senere låneavtaler som ga uttrykk for en erkjennelse av mellomværendet som hadde oppstått som følge av uttakene, var uansett misligholdt. Dette skapte tvil om skattyter på noe tidspunkt hadde hatt betalingsplikt og betalingshensikt. At det var foretatt noen store nedbetalinger, var ikke avgjørende. Fordi skattyter fastsatte lønnen sin selv, var det ikke mulig å etterprøve om den tilbakebetalingsordningen som etter hvert ble etablert, med at avdraget ble lagt til skattyters lønn, innebar en reell tilbakeføring av verdier gjennom en arbeidsytelse det ikke utbetales kontantlønn for. Lagmannsretten fant at det også var grunnlag for skjerpet tilleggs-skatt. Skattyter hadde opptrådt grovt uaktsomt ved innleveringen av selvangivelsen for begge årene ved at han ikke hadde kontrollert at regnskapsføreren hadde tatt med opplysninger om mellomværendet.

[Dom 2016-06-23, LB-2015-150583](#)

Saken gjaldt et hovedkrav om erstatning og et motkrav om tilbakebetaling i forbindelse med en avtale om rett til kjøp av en opsjon. Saksøker hadde inngått avtale med grunneieren av en eiendom om rett til kjøp av eiendommen. Etter hvert ble det stiftet et selskap med saksøker som aksjonær. Tanken var at selskapet skulle kjøpe eiendommen, og i forbindelse med stiftelsen skjøt saksøkeren inn rettigheter i opsjonen som tingsinnskudd. Senere ble AF Gruppen interessert i å overta eiendommen for industriutvikling. AF Gruppen inngikk avtale med saksøkeren om å overta opsjonen. Opsjonspremien var kroner 500.000. Et bindingsvilkår var at selskapet skulle frafalle enhver rett til opsjonen, og selskapet avga en erklæring i tråd med dette. Kjøpsplikt for AF Gruppen skulle inntre etter nærmere bestemte vilkår. Dersom disse vilkårene ikke ble oppfylt, hadde AF Gruppen bare en kjøpsrett, ingen plikt. AF Gruppen mente at kjøpsvilkårene ikke ble oppfylt, og kansellerte avtalen. Saksøker mente at vilkårene var oppfylt, og reiste sak med krav om erstatning. Under saksforberedelsen viste det seg at rettigheter i opsjonen var regnskapsført som en eiendel i selskapets årsregnskaper etter at selskapet skulle ha frafalt enhver rett til opsjonen. AF Gruppen mente derfor at avtalen aldri hadde blitt gyldig, eventuelt at det forelå kontraktsbrudd, og reiste derfor motsøksmål med krav om tilbakebetaling av opsjonspremien. Lagmannsretten kom i likhet med tingretten til at saksøker måtte betale tilbake opsjonspremien, og at AF Gruppen måtte frifinnes i kravet om erstatning. Lagmannsretten mente at det var selve opsjonen som ble skutt inn i forbindelse med stiftelsen av selskapet, og at opsjonen hadde blitt værende i selskapet også etter erklæringen fra selskapet om at enhver rett til opsjonen ble frafalt. Bindingsvilkåret om at selskapet skulle frafalle enhver rett til opsjonen ble derfor aldri oppfylt, og noen bindende avtale kom aldri i stand.

[Kjennelse 2016-05-11, LB 2016-6650](#)

Spørsmål som aksjonæren krevet inntatt i innkalling til ordinær generalforsamling ble ansett å ligge innenfor det som var omfattet av behandlingen av årsoppgjøret. Styret hadde derfor ikke plikt til å ta spørsmålene inn i innkallingen etter § 5-11. Derved hadde heller ikke tingretten plikt til å innkalle til ny generalforsamling til behandling av spørsmålene.

[Dom 2016-05-06, LB-2015-30147](#)

Erstatningsansvar for advokat i medhold av aksjeloven § 17-1 annet ledd og det ulovfestede profesjonsansvaret. Lagmannsretten fant at en aksjeeier/daglig leder urettmessig hadde tilegnet seg selskapsmidler og at advokaten kunne bebreides for at han ikke hadde foretatt nærmere undersøkelser om aksjeeieren hadde rett til å disponere midlene. Medvirkningen bestod i at de urettmessig tilegnede midlene ble utbetalt gjennom advokatens klientkonto til aksjeeierens private formål. Kravet til årsakssammenheng og økonomisk tap for selskapet var også oppfylt.

[Dom 2016-03-11, LB-2015-78051](#)

Høyesterett kom i sak HR-2015-981-A til at et advokatfirma var ansvarlig på arbeidsgivergrunnlag for en partners uaktsomme handlinger i forbindelse med at partneren bidro til at en klient overdro aksjer til partnerens selskap, og opphevet lagmannsrettens dom. Ved lagmannsrettens fornyede behandling av saken krevde arvingene av partnerens klient erstatning av advokatfirmaet for det tap arvingene hadde lidt. Tapet knyttet seg til tapt utbytte og kostnader (saksomkostninger) ved å få aksjene tilbakeført gjennom rettslige prosesser. Lagmannsretten kom til at tapene var adekvate og sto i tilstrekkelig nær sammenheng med den ansvarsbetingende handling. Det var ikke grunnlag for å si at tapene ikke var vernet etter selskapsrettslige prinsipper (tredjemannstap) eller at tapet ikke kunne kreves erstattet etter tvistelovens regler.

[Kjennelse 2016-02-24, LB-2015-162011](#)

Anke over midlertidig forføyning ble forkastet. Underliggende krav var sannsynliggjort ved at det var gjennomført endringer i styret og selskapenes signaturrettigheter i strid med aksjonæravtale. Den nye styreleders utbetaling av midler ga sikringsgrunn.

[Kjennelse 2016-02-22, LB-2015-135294](#)

Krav om gransking etter aksjeloven § 5-25 annet ledd ble ikke tatt til følge av tingretten. Anken forkastet. Lagt til grunn at de faktiske forhold var tilstrekkelig klarlagt gjennom den dokumentasjon som var overlevert minoritetsaksjonærene og gjennom en intern gransking.

[Dom 2016-02-19, LB-2015-17431](#)

Saken gjaldt gyldigheten av skatteligningen for IKEA Handel og Eiendom AS for inntektsårene 2008 til 2012. Det rettslige spørsmålet var om selskapet hadde krav på fradrag i inntekten for renter på et konserninternt lån som ble tatt opp i forbindelse med restrukturering av konsernets eiendomsvirksomhet i Norge. Lagmannsretten kom i likhet med tingretten til at skatteloven § 13-1 ga hjemmel for å fastsette et inntektstillegg tilsvarende renteutgiftene for de aktuelle årene. Lagmannsretten mente at alle elementene i transaksjonsrekken inngikk i et sammenhengende hele og måtte bedømmes under ett. Det forelå da en inntektsreduksjon som skyldtes interessefelleskapet mellom Ikea Handel og Eiendom AS og dets nederlandske morselskap og et konsernbankselskap i Belgia som hadde ytt lån. Ved restruktureringen gikk IKEA Handel og Eiendom AS fra å være direkte eier av eiendomsmassen til indirekte eierskap ved at det ble etablert en holdingstruktur. Selskapet utfisjonerte først eiendommene vederlagsfritt til sju aksjeselskap som var stiftet av morselskapet for dette formålet. Deretter skjøt morselskapet aksjene i eiendomsselskapene inn i et nystiftet norsk holdingselskap som tingsinnskudd. Tingsinnskuddet ble verdsatt til eiendommenes virkelige verdi, som var 2,1 mrd kroner. Som siste ledd i prosessen kjøpte IKEA Handel og Eiendom AS aksjene i holdingselskapet fra morselskapet og betalte et vederlag på 2,1 mrd kroner. Aksjekjøpet ble finansiert i sin helhet ved å ta opp lån i konsernbankselskapet. Renteutgiftene utgjorde til sammen 439 millioner kroner for de aktuelle årene. Lagmannsretten mente den måten restruktureringen ble gjennomført på ikke hadde noen forretningsmessig begrunnelse, men bare var skattemessig motivert og skyldtes interessefelleskapet. Skattekontoret hadde også lagt til grunn at det var grunnlag for ulovfestet gjennomskjæring, men det var det ikke nødvendig for lagmannsretten å ta stilling til.

[Dom 2016-01-22, LB-2015-47721](#)

Styret i et aksjeselskap praktiserte en ordning der aksjonærer som ønsket å selge aksjer kunne melde fra til selskapet, som ville søke å skaffe kjøper av aksjene til den pris som kunne oppnås i det frie marked. Selgere som hadde benyttet denne ordningen hevdet at styret ikke hadde gjort noe for å etablere hva aksjenes reelle verdi var, utover å vise til siste omstningskurs. Aksjene ble kjøpt av styrets egne medlemmer eller deres nærstående, og selgerne hevdet prisen ikke var rell merkepris. De krevet på dette grunnlag aksjene tilbakeført, og i den grad dette ikke kunne skje, erstatning fra styrets medlemmer. Lagmannsretten kom, som tingretten, til at selgerne hadde kjent til måten vedrlaget var fasett på, og dessuten at dette i det konkrete tilfele representerte aksjenes markedsverdi. Kravene førte derved ikke frem.

[Dom 2016-01-20, LB-2014-197026 - LB-2014-197043](#)

Saken gjaldt spørsmål om sameierskap i eiendom og selskaper, og krav om oppløsning av sameiet etter selskapslovens regler eller sameielovens regler. To brødre hadde i mange år samarbeidet om forretningsvirksomhet og eiendomsprosjekter i Norge og Asia. Partene var enige om at forvaltningen av eiendommene i Norge utgjorde et ansvarlig selskap, men de var uenige om investeringene i Norge og Asia var en integrert virksomhet. Lagmannsretten fant etter en konkret vurdering at investeringene i Asia ikke var en del av virksomheten i Norge.

Videre fant lagmannsretten at eiendelene og selskapene eller surrogater etter disse var eid av brødrene med en halvpart hver i et sameie. Lagmannsretten kom til at dette sameiet kunne oppløses etter sameieloven § 15. En av brødrene fikk medhold i at han hadde trådt ut av det ansvarlige selskapet i Norge.

[Dom 2016-01-18, LB-2015-16484](#)

Tre styremedlemmer ble i medhold av aksjeloven § 17-1 dømt til å erstatte selskapets utgifter til gransking av styrets praksis m.v. i forbindelse med formidling av og samtykke til erverv av selskapets aksjer. To av styremedlemmene ble i tillegg dømt til å erstatte selskapets utgifter i forbindelse med behandlingen av granskingsbegjæringen ved domstolene og i forbindelse med domstolenes behandling av tvist om samtykke til et aksjeerverv høsten 2010. Dissens vedr. den konkrete bevisbedømmelsen under det siste kravet.

Frostating lagmannsrett

[Dom 2016-04-07, LF 2005-121759](#)

Et aksjeselskap i byggebransjen sørget ikke for separering og innbetaling av skattetrekk. Selskapet ble slått konkurs etter begjæring fra kemneren. Skyldig skatt var innbetalt 2 dager før konkursåpning. Innbetalingen ble omstøtt. Daglig leder, som også var styreleder, og i praksis foresto hele driften av selskapet, ble holdt erstatningsansvarlig for manglende innbetaling av skattetrekk. Han kunne ikke høres med at ansvaret for skattetrekket var satt bort og ikke lå under hans ansvarsområde. Daglig leder hadde ikke ivaretatt sin plikt til å sørge for at skattetrekket var gjennomført. Daglig leder kunne heller ikke høres med at han var ansvarsfri fordi han mente selskapet hadde grunnlag for fortsatt drift.

[Dom 2016-03-14, LF-2015-157796](#)

Saken gjelder fradragsrett for renter, jf. skatteloven § 6-40, som i inneværende sak beror på om kapitaltilførsel fra en kommune til et heleid kraftselskap skal anses som gjeld eller egenkapital. Lagmannsretten kom i motsetning til tingretten til at kapitalen må anses som gjeld. Kommunen kunne i henhold til avtalen med selskapet ikke kreve hovedstolen innbetalt. Det ble imidlertid lagt avgjørende vekt på at kommunen i kraft av sin eierstyring kunne bringe det fulle beløpet til forfall, på at kapitalen ikke har tapsabsorberende evne, og på at selskapet svarer rente på kapitalen.

[Dom 2016-02-10, LF-2015-141724](#)

AS Bøndernes Hus er et selskap med et ideelt næringspolitisk verdigrunnlag, basert på spredt og lokal eierskap, formål å ivareta landbruksnæringens interesser. Vedtektene bestemmer at akjseeiere skal være bønder eller ha tilknytning til landbruksnæringen, og aksjeerverv krever styrets samtykke. En aksjonær som fylte tilknytningskravet, hadde kjøpt seg opp til selskapets største aksjonær, samtidig som han engasjerte seg i selskapets drift og praktiseringen av tilknytningskravet. Styret nektet så samtykke til nye aksjeerverv. Både tingretten og lagmannsretten kom til at styret hadde saklig grunn til å nekte samtykke av hensyn til selskapets interesse. Selskapet etterlever formålet i praksis. Aksjonærens handlinger/utsagn ga grunn til å oppfatte at han hadde illojale intensjoner i strid med selskapets formål. Begrunnelsen for nektelsen var konkret forankret, og nektelsen var saklig ut fra selskapets formål, drift og egenart. Da hører det til styrets skjønn å avgjøre hvem som skal eie aksjer. Uttalelser om domstolenes prøvelsesrett. Saken sammenlignes med Østlendings-dommen, Rt-1999-1682, og Stangeskovene-dommen, Rt-2013-241.

Gulating lagmannsrett

[Dom 2016-06-14, LG-2015-166718](#)

Saken gjaldt erstatningskrav etter aksjeloven § 17-1 mot styreleder og mot styremedlem for inngått avtale i strid med reglene om forskuddsbetaling i bustadoppføringsloven § 47 første ledd bokstav a), samt feillevering av vindu og avkrevd tilleggsbetaling for sprengning. Styreleder og styremedlem ble i tingretten dømt til å betale erstatning. Lagmannsretten kom langt på vei til samme resultat som tingretten. De saksøkte var erstatningsansvarlige for skade som saksøkerne var påført ved å ha vært «presset» til forskuddsbetalinger uten å ha fått motytelse eller sikkerhet. Hovedanken kunne ikke sies å ha ført frem.

[Dom 2016-03-04, LG-2015-129408 - straffesak](#)

Aksjonær, styreleder og daglig leder i en rekke selskaper ble funnet skyldig i grove tilfeller av utroskap, grovt bedrageri, manglende og mangelfull regnskapsføring, overtredelser av skattebetalingsloven, kreditorsvik og brudd på konkurskarantene. Utroskap over 4 år for 3,75 millioner kroner hvorav 1,49 millioner kroner var knyttet til private uttak i selskapene eller overføringen til egne konti. Bedrageri av vel 425 000 kroner fra en av selskapenes banker. Lagmannsretten tok utgangspunkt i at straffen ville ligge omkring 3 års fengsel samlet. Konkret utmåling 3 års fengsel hvorav 1 år betinget med prøvetid på 5 år. Idømt rettighetstap i 5 år.

[Dom 2016-03-04, LG-2015-127557](#)

Dotterselskap hadde gjeve fråsegn om utøving av opsjonsrett til å kjøpe av skip. Morselskapet inngjekk eit tid etter avtale med morselskapet til selskapet som eigde skipet, om kjøp av 100% av aksjene i selskapet som eigde skipet. Det var innteke i aksjekjøpsavtalen at dette skjedde istadenfor at opsjonsretten vart utøvd. Lagmannsretten la til grunn at realiteten i rettsforholdet var at morselskapet til selskapet som hadde opsjonsretten, hadde fått hand om denne, og at vilkåra for å skattleggja dette som utbytte var oppfylt. Morselskapet vart ikkje høyrte med at bortfallet av opsjonen var eit korresponderande tap. Det vart vist til at aksjene i det nye dotterselskapet føresetnadsvis steig tilsvarende i verdi som verdien av utbytte.

[Dom 2016-03-02, LB-2015-66860](#)

Saken gjaldt gyldigheten av ligningen av et aksjeselskap etter at selskapet trådte ut av rederiskatteordningen. Selskapet var kommandittist i tre skipseiende deltakerlignede selskaper, som hadde deltakere både innenfor og utenfor rederiskatteordningen. I likhet med tingretten kom lagmannsretten til at skatteloven § 8-17 annet ledd 2. punktum måtte fortolkes slik at uttredenkontoene bare kunne avregnes mot gevinst og tap ved salg av det skipet som ga grunnlag for etablering av kontoen. Selskapets anke ble forkastet.

[Dom 2016-01-22 LG-2015-91221](#)

Diverse selskapsrettslige spørsmål avgjort på grunnlag av helt konkrete faktiske omstendigheter. Herunder ble «generalforsamling» og «styrevalg» underkjent som nulliteter. Spørsmål om «rettslig interesse».

[Dom 2016-01-19, LG-2014-191827](#)

Saken gjaldt skatteplikt og tilordning av inntekt i form av fordeler innvunnet ved aksjeervert til underkurs (favørpris), samt salg av opsjoner i et børsnotert selskap. Fordelen ble ansett innvunnet ved arbeid for selskap som var eid eller kontrollert av selskapets hovedaksjonær. Inntekten ble tilordnet skattyter personlig, og ikke hans heleide aksjeselskap som formelt hadde ervert verdipapirene. Skattyter ble også ilagt tilleggsskatt. Lagmannsretten fant at vilkårene for forhøyet tilleggsskatt var til stede, men grunnet lang saksbehandlingstid ble den satt til 30 %. Skattyter gjorde bl a forgyeves gjeldende at skattevedtaket var basert på ulovlig innhentet bevismateriale.

Hålogaland lagmannsrett

[Dom 2016-03-01, LH-2015-162359](#)

Saken gjelder spørsmålet om rett til medlemskap i samvirkelag. I vedtektene hadde Alta Skiferbrudd SA satt som krav for medlemskap at søkeren er "hjemmehørende" i Alta. Uttalt at Alta Skiferbrudd SA har lokalt monopol på skifer og at domstolene hadde full prøvingsrett. Lagmannsretten fant at vilkåret måtte anses som saklig etter samvirkeoven § 14. Skiferdriftens historiske og betydning for Alta-samfunnet måtte vektlegges ved vurderingen av sakligheten. Om den ankende part, som hadde bopel i Alta, oppfylte det nevnte vilkår måtte bero på en sammensatt vurdering. Etter en konkret vurdering, hvor det blant annet ble lagt vekt på at han var i en pendlersituasjon og at han i Polen hadde felles hjem med ektefelle, sønn og ektefells datter, kom lagmannsretten til at han ikke hadde hatt krav på medlemskap. Kravet til hjemmehørenhet ble ikke funnet å være i strid med EØS-avtalen artikkel 28. Den ankende part ble heller ikke hørt med sine anførsler om at han hadde krav på medlemskap som en følge av forskjellsbehandling og vilkårlighet. Den ankende part fremmet også krav om ugyldighet og erstatning fordi samvirkelaget hadde terminert rettigheter han hadde fått idet han var blitt meddelt rett til prøvemedlemskap. Lagmannsretten, som fant at kravet måtte avgjøres etter obligasjonsrettslige regler, kom til at vilkårene for erstatning var oppfylt. Etter en konkret vurdering ble den ankende part tilkjent 100 000 kroner i erstatning. Sakskostnader ble ikke tilkjent i det ingen av partene hadde fått medhold fullt ut eller i det vesentlige.

Agder lagmannsrett

[Kjennelse 2016-08-25, LA-2016,119326](#)

Tvangsoppløsning av aksjeselskap. Lagmannsretten kom til at selskapet hadde oppfylt plikten til å gi melding til Foretaksregisteret om ny revisor i et tilfelle hvor meldingen innen fristen var inngitt av styrets leder elektronisk til Altinn. Meldingen var ikke videresendt fra Altinn til Foretaksregisteret på grunn av at den ikke var underskrevet elektronisk av revisor, og ble derfor ikke registrert innen fristen. Lagmannsretten kom til at selskapet ikke burde bære risikoen for en slik feil.

[Dom 2016-05-15, LA-2015-69443](#)

Deltaker i selskap med delt ansvar var i tingretten domfelt for utroskap mot de to andre deltakerne og ilagt erstatningsansvar overfor dem. Som del av noen årsoppgjørsposteringer hadde han uten hjemmel i selskapsavtalen fordelt samlede privatuttak med et likt beløp på alle deltakerne, mens det reelle forholdet var at han selv hadde hatt større uttak enn de to øvrige deltakerne. Dette ledet til at for de aktuelle årene fikk de andre deltakerne utbetalt et lavere beløp som utdeling fra selskapet enn det de underliggende regnskapene ellers skulle tilsi, mens han selv fikk utbetalt for mye. Etter særskilt anke etter tvisteloven ble han frikjent for erstatningsansvar. Lagmannsretten kom til at det ikke var dokumentert at tapsfaren som fulgte av de påtalte årsoppgjørdisposisjonene, til nå hadde ledet til noe realisert tap hos de andre deltakerne. De to andre deltakernes fordringer mot selskapet vedrørende ikke-utbetalt andel av utdeling fra de aktuelle årene sto fortsatt ved lag, og selskapsavtalen hadde bestemmelser om rentekompensasjon ved ubalanse mellom deltakernes egenkapitalkontoer. Ved siden av selskapets plikt til å korrigere regnskapene og synliggjøre disse fordringene, var det nå ikke grunnlag for dessuten å tilkjenne erstatning. Lagmannsretten uttalte at erstatning til de øvrige deltakerne ikke var utelukket dersom tap kunne dokumenteres i fremtiden, samt at selskapet, som ikke var part i saken, kunne på selvstendig grunnlag gjøre krav gjeldende mot den dømte deltakeren.

[Dom 2016-05-11, LA-2015-157041](#)

Saken gjelder etterlønnskrav fra tidligere daglig leder i henhold til en fratredelsesavtale. Arbeidsgiver hadde to grunnlag for at kravet ikke kunne gjøres gjeldende; vesentlig mislighold og avtaleloven § 36. Som motkrav hadde selskapet krevet erstatning for økonomisk tap etter aksjeloven § 17-1. Begge kravene hadde sammenheng med at daglig leder hadde inngått to avtaler på vegne av selskapet uten styrebehandling

TINGRETTENE

[Oslo byfogdembete – Kjennelse 2016-07-01, TOBYF-2016-79508](#)

En aksjonær satt frem krav om granskning for å undersøke om det hadde skjedd ulovlige utdelinger. Retten tok ikke begjæringen til følge.

FORVALTNINGSPRAKSIS

TOLKNINGSUTTALELSER FRA FINANSDEPARTEMENTET

[Skatteloven § 11-21 første ledd bokstav e: Henvendelse vedrørende konserninterne overføringer.](#)

Spørsmål knyttet til regelverket for skattefrie konserninterne overføringer – 4.5.2016

[Skatteloven § 10-11 fjerde ledd: Henvendelse om endringer.](#) Om de foreslåtte endringene i reglene om beskatning av lån fra selskap til personlig skattyter - 22.6.2016

EU/EØS

Sakene hvor hele teksten ikke er tilgjengelig i databasen Eurlex (link til Eurlex er lagt inn i hver sak nedenfor) kan leses på [EU-domstolens nettsider](#) ved å velge ønsket språk oppe til høyre (dog er ikke alle nyere avgjørelser tilgjengelig på alle språk), og skrive inn saksnummeret (for eksempel C-233/09) i feltet midt på siden.

SAKER FRA EU-DOMSTOLEN

AVGJØRELSER

[Sag C-234/14, »Ostas celtnieks« SIA mod Talsu novada pašvaldība Iepirkumu uzraudzības birojs](#)
DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling) 14. januar 2016

Stikkord: »Præjudisiel forelæggelse – offentlige kontrakter – direktiv 2004/18/EF – finansiell og økonomisk formåen – teknisk og/eller faglig formåen – artikkel 47, stk. 2, og artikkel 48, stk. 3 – udbudsbetingelser, som inneholder en forpliktelse for tilbudsgiveren til at inngå en samarbeidsavtale med eller til at opprette et interessentskab med de enheder, hvis formåen denne gjør gjeldende«

Slutning:

Artikel 47, stk. 2, og artikel 48, stk. 3, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv nr. 2004/18/EF af 31. marts 2004 om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af offentlige vareindkøbskontrakter, offentlige tjenesteydelseskontrakter og offentlige bygge- og anlægskontrakter skal fortolkes således, at de er til hinder for, at en ordregivende myndighed i udbudsbetingelserne vedrørende en udbudsprocedure med henblik på indgåelse af en offentlig kontrakt pålægger en tilbudsgiver, der gør andre enheders formåen gældende, en forpligtelse til inden tildelingen af den nævnte kontrakt at indgå en samarbejdsaftale med disse enheder, eller til at oprette et interessentskab med dem.

[Sag C-483/14, KA Finanz AG mod Sparkassen Versicherung AG Vienna Insurance Group](#)

DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling) 7. april 2016

Stikkord: »Præjudiciel forelæggelse – Romkonventionen – lovgivning, der finder anvendelse – grænseoverskridende fusion – direktiv 78/855/EØF – direktiv 2005/56/EØF – fusion ved overtagelse – kreditorbeskyttelse – overførsel af det overtagne selskabs aktiver og passiver som helhed til det overtagende selskab«

Slutning:

1) EU-retten skal fortolkes således, at:

- den lov, der efter en grænseoverskridende fusion ved overtagelse finder anvendelse på fortolkningen af, opfyldelsen af forpligtelserne i henhold til og ophørsmåderne for en låneaftale indgået af det overtagne selskab, såsom de i hovedsagen omhandlede låneaftaler, er den lov, der fandt anvendelse på aftalen inden fusionen
- de bestemmelser, der i et tilfælde som det i hovedsagen omhandlede regulerer beskyttelsen af det overtagne selskabs kreditorer, er de bestemmelser i national lovgivning, som dette selskab er omfattet af.

2) Artikel 15 i Rådets tredje direktiv 78/855/EØF af 9. oktober 1978 med hjemmel i traktatens artikel 54, stk. 3, litra g), om fusioner af aktieselskaber, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2009/109/EF af 16. september 2009, skal fortolkes således, at denne bestemmelse tillægger indehavere af andre værdipapirer end aktier, hvortil der er knyttet særrettigheder, rettigheder, men ikke udstederen af disse værdipapirer.

[Sag C-396/14, MT Højgaard A/S, Züblin A/S mod Banedanmark](#)

DOMSTOLENS DOM (Store Afdeling) 24. maj 2016

Stikkord: »Præjudiciel forelæggelse – artikel 267 TEUF – Domstolens kompetence – det forelæggende organs karakter af en ret – offentligt udbud inden for jernbaneinfrastruktursektoren – udbud med forhandling – direktiv 2004/17/EF – artikel 10 – artikel 51, stk. 3 – princippet om ligebehandling af tilbudsgiverne – en sammenslutning, der er sammensat af to selskaber og er blevet godkendt som tilbudsgiver – tilbud afgivet af det ene af de to selskaber i dets eget navn, idet det andet selskab er blevet erklæret konkurs – selskab, der anses for egnet til at blive selvstændigt godkendt som tilbudsgiver – tildeling af kontrakten til dette selskab«

Slutning:

Det princip om ligebehandling af virksomheder, der fremgår af artikel 10 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/17/EF af 31. marts 2004 om samordning af fremgangsmåderne ved indgåelse af kontrakter inden for vand- og energiforsyning, transport samt posttjenester (»forsyningsvirksomhedsdirektivet«), sammenholdt med dette direktivs artikel 51, skal fortolkes således, at en ordregiver ikke tilsidesætter dette princip, når denne tillader den ene af

de to økonomiske aktører, som indgik i en sammenslutning af virksomheder, der som sådan var blevet anmodet om at afgive tilbud af denne ordregiver, at træde i stedet for denne sammenslutning efter dennes opløsning og at deltage i sit eget navn i et udbud med forhandling om tildeling af en offentlig kontrakt, forudsat at det er fastslået, dels at denne økonomiske aktør selvstændigt opfylder de af vedkommende ordregiver fastsatte krav, dels at denne økonomiske aktørs fortsatte deltagelse i den pågældende udbudsprocedure ikke medfører en forringelse af de øvrige tilbudsgiveres konkurrencemæssige stilling.

[Sag C-176/15 Guy Riskin, Geneviève Timmermans mod État belge](#)
DOMSTOLENS DOM (Sjette Afdeling) 30. juni 2016

Stikkord: »Præjudiciel forelæggelse – frie kapitalbevægelser – artikel 63 TEUF og 65 TEUF – artikel 4 TEU – direkte beskatning – beskatning af udbytte – bilateral dobbeltbeskatningsoverenskomst – tredjestat – anvendelsesområde«

Slutning:

Artikel 63 TEUF og 65 TEUF, sammenholdt med artikel 4 TEU, skal fortolkes således, at de ikke er til hinder for, at en medlemsstat i en situation som den i hovedsagen omhandlede ikke udvider den adgang til fordelagtig behandling, som indrømmes en hjemmehørende aktionær på grundlag af en bilateral dobbeltbeskatningsoverenskomst indgået mellem denne medlemsstat og en tredjestat, hvorved den i denne tredjestat betalte kildeskat ubetinget modregnes i den skat, der skal betales i den medlemsstat, hvor aktionæren er hjemmehørende, til at omfatte en hjemmehørende aktionær, som modtager udbytte hidrørende fra en medlemsstat, med hvilken samme medlemsstat har indgået en dobbeltbeskatningsoverenskomst, der undergiver tildelingen af en sådan modregning yderligere betingelser fastsat i national ret.

[Sag C-526/14, Tedej Kotnik et al mod Državni zbor Republike Slovenije](#)
DOMSTOLENS DOM (Store afdeling) 19. juli 2016

Stikkord: Præjudiciel forelæggelse – gyldighed og fortolkning af Kommissionens bankmeddelelse – fortolkning af direktiv 2001/24/EF og 2012/30/EU – statsstøtte til banker i forbindelse med finanskrisen – byrdefordeling – afvikling af aktionærernes kapital, af hybridkapital og af efterstillede gældsinstrumenter – princippet om beskyttelse af den berettigede forventning – ejendomsret – beskyttelse af selskabsdeltagernes og tredjemands interesser – sanering og likvidation af kreditinstitutter

Slutning:

- 1) Kommissionens meddelelse om statsstøttereglerne anvendelse fra den 1. august 2013 på støtteforanstaltninger til fordel for banker i forbindelse med finanskrisen (»Bankmeddelelsen«) skal fortolkes således, at den ikke har bindende virkning for medlemsstaterne.
- 2) Artikel 107 TEUF – 109 TEUF skal fortolkes således, at de ikke er til hinder for bankmeddelelsens punkt 40-46, for så vidt som disse punkter gør godkendelsen af en statsstøtte betinget af en byrdefordeling mellem aktionærene og indehaverne af efterstillede fordringer.
- 3) Princippet om beskyttelse af den berettigede forventning og af ejendomsretten skal fortolkes således, at de ikke er til hinder for bankmeddelelsens punkt 40-46, for så vidt som disse punkter gør godkendelsen af en statsstøtte betinget af en byrdefordeling mellem aktionærene og indehaverne af efterstillede fordringer.
- 4) Artikel 29, 34, 35 og 40-42 i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/30/EU af 25. oktober 2012 om samordning af de garantier, der kræves i medlemsstaterne af de i artikel 54, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde nævnte selskaber til beskyttelse af såvel selskabsdeltagernes som tredjemands interesser, for så vidt angår stiftelsen af

aktieselskabet samt bevarelse af og ændringer i dets kapital, med det formål at gøre disse garantier lige byrdefulde, skal fortolkes således, at de ikke er til hinder for bankmeddelelsens punkt 40-46, for så vidt som disse punkter gør godkendelsen af en statsstøtte betinget af en byrdefordeling mellem aktionærene og indehaverne af efterstillede fordringer.

5) Bankmeddelelsen skal fortolkes således, at foranstaltninger til at konvertere eller nedskrive værdien af hybridkapital og efterstillet gæld som dem, der er fastsat i denne meddelelses punkt 44, ikke må gå ud over, hvad der er nødvendigt for at afhjælpe den pågældende banks kapitalunderskud.

6) Artikel 2, syvende led, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/24/EF af 4. april 2001 om sanering og likvidation af kreditinstitutter skal fortolkes således, at byrdefordelingsforanstaltninger som dem, der er fastsat i bankmeddelelsens punkt 40-46, er omfattet af begrebet »saneringsforanstaltninger« i denne bestemmelses forstand.

ANMODNING OM PREJUDISIELL AVGJØRELSE

[Overtakelsestilbudsdirektivet \(13. selskapsdirektiv\)](#)

Anmodning om fortolkning sendt til EU-domstolen 13.4.2016

NYE SELSKAPSRETTLIGE PUBLIKASJONER

FRA FORSKERGRUPPEN OM SELSKAPER

- **Jukka Mähönen** & Seppo Villa: Aktiebolag I: Allmänna läror. Helsingfors: Talentum Pro, XVIII + 531 s.
- **Beate Sjøfjell** & Anita M Halvorssen, [The Legal Status of Oil and Gas Exploitation in the Arctic: The Case of Norway](#), OGEL 2 (2016), Special Issue, Tina Hunter (ed.)
- **Beate Sjøfjell** & Anita M Halvorssen, [Er olje- og gassutvinning i Arktis lovlig? Norge som case](#), oversettelse av engelsk artikkel, utgitt som rapport av Norsk klimastiftelse

ET UTVALG ANDRE SELSKAPSRETTSPUBLIKASJONER

BØKER

- Berg-Rolness, Gregar. *Skatteparadisene og den internasjonale selskapskatteretten*
- Forssmann, Magnus. *Företagsöverlåtelser – En introduktion till den legala processen (2. utg.)*
- Lehrberg, Bert: Aktiebolagsrätt
- Stone, Peter. *EU private international law* [\[Se mer/bestill boken\]](#)
- Victorin, Anders. *Bostadsrätt : med en översikt över kooperativ hyresrätt* [\[Se mer/bestill boken\]](#)

- Wright, Christopher. *Climate change, capitalism, and corporations process of creative self-destruction* [[Se mer/bestill boken](#)]
- Leible, Stefan, *General principles of European private international law* [[Se mer/bestill boken](#)]
- Anderssen, Harald Benestad og Tore Bråthen (red.), *Moderne forretningsjus III* [[Se mer/bestill boken](#)]

ARTIKLER

Norske tidsskrifter

- Bekkedal, Tarjei, «Investeringstraktater med investor-stat tvisteløsning (ISDS) - i strid med Grunnloven?», Lov og rett nr. 6, 2016
- Bergo, Knut, «Ny lov om finansforetak og finanskonsern - sporet etter en generasjon», s. 12–48, Lov og rett nr. 1, 2016
- Bryng, Per Kristian, «Om avhjelpende tiltak i norsk fusjonskontroll», Tidsskrift for forretningsjus nr. 2, 2015
- Reiersen, Hedvig Bugge, «'Utdeling' fra aksjeselskaper - Utdelingsbegrepets betydning for selskapets disposisjoner med aksjeeiere og dets kapitalbeskyttende funksjon», s. 1–60, Jussens venner nr. 1, 2016
- Stordrange, Caroline Berg, «Markedsmisbruksforordningens nye regler om utsatt offentliggjøring av innsideinformasjon, s. 82–110, Lov og rett nr. 2, 2016
- Ørjasæter, Jo, «Bedre enn sitt rykte? Voldgift i bilaterale investeringstraktater», s. 122–126, Lov og rett nr. 2, 2016

INTERNATIONAL AND COMPARATIVE CORPORATE LAW JOURNAL, VOLUME 12 (2016)

Palm, Hanneke

Human Rights Obligations for Home States to Prevent Corporate Activities from Damaging the Environment outside its Territory

Van der Zee, Eva

In Between Two Social Actors: The Social and Environmental Responsibilities of Sovereign Wealth Funds

EUROPEAN COMPANY LAW, VOLUME 13 (2016)

ISSUE 2

'A New Insolvency Regulation at Last', Federico M. **Mucciarelli**, Issue 2, pp. 44–45

'Free Movement of Companies under the New EU Free Trade Agreements', Karsten Engsig **Sørensen**, Issue 2, pp. 46–55

'The Regulation of Crowdfunding in the German Small Investor Protection Act: Content, Consequences, Critique, Suggestions', Lars **Klöhn**, Lars **Hornuf**, Tobias **Schilling**, Issue 2, pp. 56–66

'One- or Two-tier Board System? A Comparative Analysis of the British and Polish Systems of Corporate Governance', Katarzyna **Samól**, Issue 2, pp. 67–78

'CJEU Case Note: CJEU 10 September 2015, C-47/14 (*Holterman Ferho v. Spies*)', Patrick **Haas**, Issue 2, pp. 79–81

'CJEU Case Note: CJEU 10 December 2015, C-594/14 (*Kornhaas v. Dithmar*)', Bob **Wessels**, Issue 2, pp. 82–83

ISSUE 3

'The 'European' Group Interest and Stakeholder Protection', Mieke **Olaerts**, Issue 3, pp. 89–91

'Turbo Liquidation of a Company: An Open Invitation to Commit Fraud?', Samantha **Renssen**, Issue 3, pp. 92–97

'The 'Shell Nigeria Issue': Judgments by the Court of Appeal of The Hague, The Netherlands', Cees De **Groot**, Issue 3, pp. 98–104

'Piercing the Corporate Veil in Haitian Poisoning Affair Rejected in First Instance: German HELM AG Not Found Liable under Dutch Corporate Law', Steef M. **Bartman**, Issue 3, pp. 105–116

EUROPEAN BUSINESS LAW REVIEW, VOLUME 27 (2016)

ISSUE 2

'Editorial Introduction: Directors' Civil Liability and Directors' Duties – Current Issues from the National and Comparative Company Law View', Gudula **Deipenbrock**, Iris H-Y **Chiu**, Issue 2, pp. 195–196

'The 'Business Judgment Rule' and the Problem of Hindsight Bias – Observations from a German Company Law Perspective', Gudula **Deipenbrock**, Issue 2, pp. 197–221

'Directors' Duties and Liability in Corporate Groups: A Japanese Perspective', Junko **Ueda**, Issue 2, pp. 223–241

'Current Issues of Directors' Liability – The Scottish View', Maren **Heidemann**, Issue 2, pp. 243–259

'Comparing Directors' Duties in the Financial Services Sector with Regulatory Duties under the Senior Persons Regime- Some Critical Observations', Iris H-Y **Chiu**, Issue 2, pp. 261–283

'Is a Common Structure of Company Directors' Duties Evolving in EU?', Rolf **Dotevall**, Issue 2, pp. 285–294

ISSUE 3

'Legal Limits on Food Labelling Law: Comparative Analysis of the EU and the USA', Eva van der **Zee**, Issue 3, pp. 295–323

'Collective Redress: Broadening EU Enforcement through State Liability?', James **Marson**, Katy **Ferris**, Issue 3, pp. 325–351

'Investors' and Market Participants' Over-Reliance on External Credit Ratings: To What Extent Does EU Law Carry This Risk?', Francesco De **Pascalis**, Issue 3, pp. 353–375

'Evolution of Corporate Essence: Public Benefit Corporation', Alex **Fomcenco**, Issue 3, pp. 377–391

'Groups of Companies in the Case Law of the Court of Justice of the European Union', Karsten Engsig **Sørensen**, Issue 3, pp. 393–420

'Global Business: National Law, EU Law and International Customs and Contracts', Lars **Gorton**, Issue 3, pp. 421–458

ISSUE 4

'The Rise of Sovereign Wealth Funds (SWFs) and the Protection of Public Interest(s): The Need for a Greater External and Internal Action of the European Union', Daniele **Gallo**, Issue 4, pp. 459–485

'Do Specialized Courts Make a Difference? Evidence from Brazilian State Supreme Courts', Carolina **Arlota**, Nuno **Garoupa**, Issue 4, pp. 487–500

'Benefits to Employees by Way of Stock Options or Stock Purchase Schemes in India: Evaluating its Scope, Need and the Problems under the Extant Legal Regime', Pravesh **Aggarwal**, Issue 4, pp. 501–512

'Investor Protection under Mifid: A Survey of Greek Case Law', Vassilios **Tountopoulos**, Issue 4, pp. 513–533

'Software Assistance and Maintenance Contracts', Daniela **Valentino**, Issue 4, pp. 535–553

'Ethnographic Methods in the Study of Hybrid Processes in Arbitration: the Chinese and Western Perspectives', Kun **Fan**, Joanna **Jemielniak**, Issue 4, pp. 555–585

EUROPEAN COMPANY AND FINANCIAL LAW REVIEW, VOLUME 13

ISSUE 1

Mucciarelli, Federico M.

PRIVATE INTERNATIONAL LAW RULES IN THE INSOLVENCY REGULATION RECAST: A REFORM OR A RESTATEMENT OF THE STATUS QUO?

Behme, Caspar

THE PRINCIPLE OF MUTUAL RECOGNITION IN THE EUROPEAN INTERNAL MARKET WITH SPECIAL REGARD TO THE CROSS-BORDER MOBILITY OF COMPANIES

Benocci, Alessandro
Purposes And Tools Of The Market For Corporate Control

Pomelli, Alessandro
Related-Party Transactions And The Intricacies Of Ex Post Judicial Review: The Parmalat/Lactalis Case

Córcoles, Ascensión Gallego
PROXY ADVISORS IN THE VOTING PROCESS: SOME CONSIDERATIONS FOR FUTURE REGULATION IN EUROPE

Muñoz, David Ramos
Shadow Banking: The Blind Spot In Banking And Capital Markets Reform

ISSUE 2

Perakis, Evangelos
The Emca: General Principles And Main Content

Wulf, Hans De
Shares In The Emca: The Time Is Ripe For True No Par Value Shares In The EU, And The 2nd Directive Is Not An Obstacle

Hommelhoff, Peter
Chapter 12 “Annual Accounting And Auditing” Of Emca: A Critical Review

Antunes, José Engrácia / Naharro, Mónica Fuentes
Director’s’ Duties And Conflicts Of Interest In The Emca

Teichmann, Christoph
Corporate Restructuring Under The Emca

Conac, Pierre-Henri
The Chapter On Groups Of Companies Of The European Model Company Act (Emca)

Patakyová, Mária / Gramblichová, Barbora
Bankruptcy And Liquidation: Current Legal Situation In European And International Context, Solutions Under The European Model Company Act (Emca)

Gilson, Ronald J.
A Model Company Act And A Model Company Court

Klausner, Michael
A U.S. View Of The European Model Company Act

Schmidt, Lena
Discussions Report: Reorganization Of Companies

Moloney, Niamh
Discussion Report: Formation Of Companies
Institutional Governance And Capital Markets Union: Incrementalism Or A “Big Bang”?

Schön, Wolfgang
Regulation And Taxation Of The Financial Markets

Narmania, Giorgi
Georgian Supreme Court Redefines Personal Liability Of Shareholders And Directors

Nordisk tidsskrift for selskabsret 2016:1

Anmeldelse: Iværksætterselskaber, Paul Krüger Andersen

SUP-direktivforslaget ur ett svenskt borgenärsskyddsperspektiv, Joel Berg

Styrehonorar i stiftelser, Tore Bråthen

NASDAQ, Copenhagen – Afgørelser og Udtalelser 2015, Nis Jul Clausen

Finanstilsynets afgørelser 2015 – børsområdet, Nis Jul Clausen

Overtagelsestilbud og passivitet, Christopher Alexander Hird, Jesper Lau Hansen

Illusionen, der brast – om generalforsamlingsvalgte revisorer, begreber og modsætningslutninger, Lars Bo Langsted

Ny litteratur, Paul Krüger Andersen, Veikko Vahtera

Ny lovgivning, Christian Th. Kjølbye, Jacob Christensen, Annica Sandberg

Ny praksis, Christian Th. Kjølbye, Jacob Christensen, Veikko Vahtera

The principle of equality of shares and shareholders , Ville Pönkä

Forsikringselskabers kapitalgrundlag og udstedelse af efterstillet gæld i henhold til solvens II-reglerne, Peter Qvist

EU-Domstolens seneste praksis om selskabsret, Karsten Engsig Sørensen

Om uddelinger til aktionærene efter islandsk selskabsret, Stefán M. Stefánsson, Eyvindur G. Gunnarsson

SELSKAPSRETTSARRANGEMENTER

FORSKERGRUPPENS ARRANGEMENT

Vi har [faglunsj](#) de fleste torsdager i semesteret hvor vi ønsker eksterne velkommen! Her serveres kaffe, te og frukt. Faglunsjene vil hovedsakelig bli arrangert i Lødrups kjeller i Domus Media Vest, som ligger i 1. etasje ved kantinen. Sted fremgår av nettsidene og kan av og til endres, så det er lurt å sjekke dette samme dag. Informasjon om faglunsjene sendes ut til [Selskapsrettslisten](#).

En til enhver tid oppdatert oversikt over våre arrangementer finnes på våre [arrangementssider](#) – all informasjon sendes også ut til [Selskapsrettslisten](#).

For oktober og november vil vi spesielt fremheve:

- **20. oktober** – [Personopplysningsvern i due diligence-undersøkelser](#)
Lunch-event - Presentasjon av masteravhandling ved Vegard Gjertsen.
- **25. oktober** – [Studiebesøk Oslo Børs](#)
- **10 November** – [Pay inequality in the public company: are law's internal walls part of the problem?](#) Lunch-event - Presentation by Roseanne Russell, Cardiff Law School
- **17. november** – [Sosial dumping og offentlige anskaffelser](#)
Faglunsj – Line Voldstad, Caroline Sandberg og Morten Gullhagen-Revling, DLA Piper, innleder om temaet.
- **29-30 November** – [Life-cycle based management and reporting for sustainable business](#)
Conference - Registration by 10 November.

NYTT OM VÅRE FORSKNINGSPROSJEKTER

Forskergruppen har en rekke [eksternfinansierte prosjekter](#), og vi omtaler noen av disse her.

SUSTAINABLE MARKET ACTORS FOR RESPONSIBLE TRADE (SMART)

Prosjektet [Sustainable Market Actors for Responsible Trade \(SMART\)](#) tar utgangspunkt i europeiske selskaper som selger produkter til europeiske forbrukere og offentlige anskaffere, der produktene har et internasjonalt livsløp og helt eller delvis kommer fra utviklingsland og kanskje også ender opp der som søppel. Det er behov for helhetlig forskning på reguleringen av de private markedsaktører (næringsliv, investorer og forbrukere) og det offentlige i dets mange roller som markedsaktør (som offentlig anskaffer, som investor, som majoritetsaksjonær).

SMART består av et internasjonalt konsortium av forskere som forsker tverrfaglig og helhetlig på barrierer og muligheter for et bærekraftig næringsliv. Arbeidsspråket til prosjektet er engelsk, og for mer informasjon viser vi til [våre engelske nettsider](#). Prosjektet finansieres gjennom EUs rammeprogram [Horisont 2020](#) (INT-4-2015 Europe as a Global Actor: in search of greater policy coherence for development).

SMART koordineres av Beate Sjøfjell, og skal løpe i fire år fra 1. mars 2016. Vi hadde en vellykket [lansering av prosjektet i Brussel](#), og prosjektet er nå i full gang med en rekke aktiviteter. Er du interessert i mer informasjon, kan du melde deg som «stakeholder» i prosjektet ved å ta kontakt med [Linda Gulli](#), administrativ koordinator i prosjektet.

Nettverket [Sustainable Market Actors](#) er en viktig støtte for prosjektet. Interesserte forskere kan melde sin interesse gjennom [dette nettskjemaet](#).

NYTT OM NAVN

Vi ønsker velkommen til følgende nye medlemmer av vår forskergruppe:

- Erlend Eriksen Gjein – stipendiat ved Institutt for privatrett
- Eli Rudshaugen og Hanne Bjørge-Eriksen - vitenskapelige assistenter ved Institutt for privatrett
- Linda Gulli – administrativ koordinator for SMART, Institutt for privatrett
- Annette Alstadsæter – professor ved NMBU
- Anna Føllesdal – stipendiat ved BI

Gratulerer til Marte Eidsand Kjørven som disputerte 26.8. Vi ønsker henne lykke til i ny jobb i Lovavdelingen.

Vi gratulerer også Hans Morten Haugen som er blitt professor ved VID Vitenskapelig Høyskole.

LEDIGE STILLINGER

Det er [ledige stillinger som vitenskapelig assistent](#) ved Institutt for privatrett, med søknadsfrist 25. oktober. Vit.ass-er med tema innenfor vår forskergruppe, vil bli invitert til å bli medlem hos oss. Vi oppfordrer alle interesserte studenter til å søke!

FORSKERGRUPPEN SELSKAPER, MARKEDER, SAMFUNN OG MILJØ

Forskergruppen Selskaper, markeder, samfunn og miljø ved Det juridiske fakultet består for tiden av følgende personer:

Professor Beate Sjøfjell (leder)
Professor Mads Andenæs
Professor Giuditta Cordero-Moss
Professor Jukka Mähönen
Professor Alla Pozdnakova
Professor Annette Alstadsæter (NMBU)
Professor Hans Morten Haugen (VID)
Professor Hans Robert Schwencke (BI)
Professor Emeritus Frederik Zimmer
Førsteamanuensis Margrethe Buskerud Christoffersen
Førsteamanuensis Maja Van Der Velden
Forskningskoordinator Mark Taylor, FAFO
Høyskolelektor Kari Birkeland (BI)
Høyskolelektor Eivind Furuseth (BI)
PhD-stipendiat Linn Anker-Sørensen
PhD-stipendiat Daniel Arnesson
PhD-stipendiat Guisepppe Bianco
PhD-stipendiat Isabel M. Borges
PhD-stipendiat Yuliya Chernykh
PhD-stipendiat Sjur Swensen Ellingsæter
PhD-stipendiat Jone Eng (BI)
PhD-stipendiat Anna Føllesdal (BI)
PhD-stipendiat Erlend Eriksen Gjein
PhD-stipendiat Xiaoqing Huang
PhD-stipendiat Blazej Kuzniacki
PhD-stipendiat Anna Maria C. Lundberg
PhD-stipendiat Jørn Andreas Lyngstad
PhD-stipendiat Jon Christian Nordrum
PhD-stipendiat Trude Myklebust
PhD-stipendiat Caroline Bang Stordrange
PhD-stipendiat Basang Wangdui
Vit.ass. Vegard Gjertsen
Vit.ass. Hanne Bjørge-Eriksen
Vit.ass. Eli Rudshagen
Førstekonsulent Linda Gulli
Seniorkonsulent Mona Østvang Ådum

Mer informasjon om gruppens aktiviteter, prosjekter, publikasjoner, gruppens medlemmer og den enkeltes forskningsområde finnes på forskergruppens nettsider. Se våre norske nettsider her: www.jus.uio.no/forskning/omrader/selskaper/ og engelske sider her: www.jus.uio.no/companies .